

8.6.2020

EDUSKUNNAN MAA- JA METSÄTALOUSVALIOKUNNALLE

Kuluttajaliiton kirjallinen asiantuntijalausunto

Asia: E 36/2020 vp Valtioneuvoston selvitys: Uusi kiertotalouden toimintasuunnitelma

Kuluttajaliitto- Konsumentförbundet ry (jälj. Kuluttajaliitto) kiittää mahdollisuudesta lausua valtioneuvoston selvityksestä ja kiertotalouden toimintasuunnitelmasta ja esittää asiassa seuraavat huomiot:

Kuluttajaliitto yhtyy valtioneuvoston selvityksessään esittämään Suomen kantaan. Pidämme erittäin tärkeänä sitä, että EU:n uusi kiertotalouden toimintasuunnitelma on kunnianhimoinen ja kattava kokonaisuus, joka tavoittelee kokonaisvaltaista muutosta kohti kestäviä tuotanto- ja kulutustapoja. Kannatamme toimintasuunnitelman horisontaalista ja systeemiseen muutokseen tähtäävää otetta sekä toimien suuntaamista laajasti yhteiskunnan eri toimijoille.

E erityisen tärkeänä pidämme ohjelman kuluttajapoliittisia linjauksia. Kestävällä tuotepolitiikalla tulee ohjata tuotesuunnittelua siten, että kuluttajille on jatkossa tarjolla nykyistä kestävämpiä, korjattavampia ja ympäristöystävällisempiä tuotteita helposti ja kohtuuhinnalla. On erittäin tärkeää löytää keinoja, joilla rajoitetaan laitteiden suunniteltua vanhenemista ja käyttökelpoisten, myymättä jääneiden kulutustavaroiden hävittämistä. Samoin kannatamme toimia, joilla kuluttajien vaikutusmahdollisuuksia vahvistetaan. Kuluttajat tarvitsevat luotettavaa ja ajantasaista tietoa tuotteista, niiden korjauspalveluista, päivitettävyydestä ja varaosista sekä niiden kierrätettävyydestä.

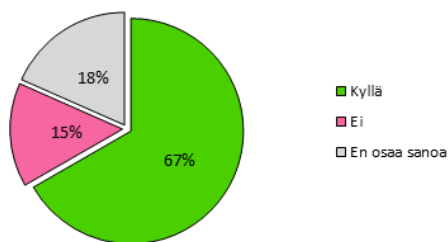
Kuluttajien suojelua viherpesulta tulee vahvistaa pikaisesti. On hyvä, että komissio suunnittelee vähimmäisvaatimuksia tuotteiden kestävyysmerkinnöille ja ympäristöväitteille. Standardointi ja vaatimus hyväksyttyjen, yhdenmukaisten laskentamenetelmien käyttämisestä vähentäisi kuluttajien harhaanjohtamisen mahdollisuuksia.

Komissio on toimintasuunnitelmassaan esittänyt myös toimia, joilla tehostetaan jätehuoltopolitiikkaa. Lisätoimet, joilla aktivoidaan kuluttajia ja asukkaita lajitteluun ovat tärkeitä ja Kuluttajaliitto pitää hyvänä komission aikeita selvittää yhdenmukaisten käytäntöjen ja merkintöjen mahdollisuutta. Olemme jo pitkään esittäneet, että kaikissa kuluttajapakkausissa tulisi olla yhdenmukaiset, kuvalliset, selkeät lajitteluohjeet. Samojen merkintöjen vaatiminen unionin laajuisesti voisi helpottaa niiden käyttöönottoa. Pakkausmerkintöjen avulla kuluttajilla on mahdollisuus saada lajit-

telusta oikeaa tietoa oikea-aikaisesti. Nykyisin pakkauksista voi olla vaikea silmämääräisesti havaita, miten se tulee kierrättää. Suomen kannassa voitaisiin selkeämmin ilmaista tuki yhdenmu-
kaisten merkintöjen laatimiselle.

Komissio aikoo lisäksi kannustaa jäsenvaltioita ottamaan käyttöön taloudellisia ohjauskeinoja, kuten ympäristöverotusta ja antaa jäsenvaltioille mahdollisuuden käyttää arvolisäverokantoja loppu-
kuluttajaan kohdistuvien kiertotalouteen liittyvien toimien, erityisesti korjauspalvelujen, edistämiseen. Kuluttajaliitto teetti keväällä 2020 kuluttajaselvityksen, jonka mukaan jopa 67 % vastaajista
(n=1109) kannatti ympäristöystävällisten tuotteiden ja palveluiden verottamista kevyemmin kuin ympäristöä enemmän kuormittavia.

Tulisiko mielestäsi ympäristöystävällisempiä
tuotteita ja palveluita verottaa kevyemmin
kuin ympäristöä enemmän kuormittavia?
Kaikki vastaajat (n=1109)

Aula Research

Suomen tulisi kannattaa ja edistää komission toimia, joilla parannetaan jäsenvaltioiden mahdollisuuksia hyödyntää arvonlisäverotusta kiertotaloutta tukevien toimien edistämiseen. Ympäristöystävällisten, kestävien kulutusvalintojen tulee olla kuluttajille helposti saavutettavia ja kohtuuhintaisia. Käytettävissä olevat taloudelliset ohjauskeinot tulee käyttää tämän toteuttamiseksi.

On tärkeää, että komissio edistää kiertotalousohjelmassa esitettyjä toimia esitetystä aikataulusta ja ettei niiden toteuttaminen esty covid19-kriisin johdosta. Sosiaalisesti ja alueellisesti oikeudenmukainen siirtyminen toimivaan kiertotalouteen on toteutettava akuutista kriisistä huolimatta mahdollisimman pikaisesti.

Helsingissä 8.6.2020

Tiina Vyyryläinen
tiiminvetäjä, OTK
vaikuttamistyön ja neuvonnan tiimi

